

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Корекційна андрагогіка

підготовки бакалавра

спеціальності 016 "Спеціальна освіта"

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми "Корекційна психопедагогіка та логопедія"

Силабус освітнього компонента "**Корекційна андрагогіка**" підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Сергеева Валентина Федорівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Брушневська І.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> <u>(016.02</u> <u>Олігофренопедагогіка)</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 2
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 6-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год. Лабораторні - Індивідуальні -
		Самостійна робота 110 год. Консультації 10 год.
Мова навчання	Форма контролю: <u>залік</u>	Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Сергеева Валентина Федорівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380501087179, valentina.sergeeva@live.com

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента "**Корекційна андрагогіка**" є офіційним інформаційним документом, що роблений на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти ВНУ імені Лесі Українки з метою забезпечення професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою "Корекційна психопедагогіка та логопедія" відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Силабус визначає обсяги знань, що зазначені у освітньо-професійній програмі і які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня; алгоритм вивчення навчального матеріалу курсу; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Масштабні трансформації, які відбуваються в усіх сферах суспільного життя, актуалізують питання спеціальної освіти, зокрема освіти дорослих з особливими потребами. Освіта дорослих з особливими потребами є важливою складовою демократичного функціонування сучасного суспільства, розглядається як необхідна умова розвитку особистості з метою адаптації її до сучасних соціальних перетворень. Питаннями теорії та практики освіти дорослих з особливими потребами у контексті безперервного становлення особистості займається корекційна андрагогіка.

2. Предмет вивчення ОК - закономірності, принципи організації навчання, освіти дорослих з психофізичними порушеннями, що передбачає визначення цілей, завдань змісту, методів, форм, засобів залучення дорослого до оволодіння соціальним досвідом людства, його культурними цінностями.

Метою викладання ОК "Корекційна андрагогіка" є ознайомлення здобувачів освіти з теоретико-методичними та науково-практичними засадами навчання та виховання дорослих осіб з обмеженими можливостями здоров'я, що створює відповідне підґрунтя для вивчення цієї галузі в Україні та за кордоном, дає практичні можливості для роботи в системі корекційної освіти і комплексної реабілітації дорослих осіб з особливими потребами.

Основними завданнями вивчення ОК "Корекційна андрагогіка" є :

- формування у здобувачів освіти категоріальних понять корекційної андрагогіки на основі вивчення історичного науково-практичного досвіду їх становлення;
- виховання у здобувачів освіти толерантного ставлення до дорослих з психофізичними вадами;
- стимулювання здобувачів освіти до активної науково-пошукової роботи з метою визначення ефективних шляхів подолання наслідків професійної дезадаптації осіб з психофізичними порушеннями;
- навчання здобувачів освіти моделювати та реалізовувати систему спеціальної андрагогічної корекційної допомоги дорослим з порушеннями психофізичного розвитку.

У процесі вивчення ОК в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі професійні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні, що мають універсальний характер, не прив'язаний до предметної діяльності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні (професійні) компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

Програмні результати навчання :

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

Наприкінці вивчення ОК здобувачі освіти мають **знати:**

- історичні аспекти становлення і розвитку освіти дорослих у світі і в Україні; концепції корекційної андрагогіки; досвід зарубіжних країн в організації освіти дорослих; нову парадигму освіти дорослих в українському суспільстві;
- основні поняття корекційної андрагогіки;
- поняття дорослості; вікову періодизацію; динаміку життєвої проблематики дорослої людини і її взаємозв'язок з освітою;
- специфіку освіти в дорослому віці (індивідуальне, групове, колективне навчання дорослих, самоосвіта дорослої людини);
- основні проблеми корекційного навчання й виховання, систему принципів, методів, прийомів і корекційних засобів навчання, виховання та професійної підготовки дорослих осіб із порушеннями здоров'я;
- знати правила ергономізації освіти дорослих з особливими потребами;
- особливості спеціального психолого-педагогічного, реабілітаційного супроводу навчання дорослих із різними психофізичними порушеннями (нозологіями);
- особливості інтегрованого та інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти;
- зміст та форми професійної реабілітації дорослих осіб порушеннями психофізичного розвитку;
- андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями);

- спеціальні служби, діяльність яких спрямована на забезпечення соціальної допомоги, освіти, реабілітації осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

Уміти:

- розуміти предмет, об'єкт корекційної андрагогіки, роль освіти в житті і діяльності дорослої людини;
- аналізувати спеціальну науково-методичну літературу з проблем спеціальної освіти дорослих осіб з психофізичними порушеннями;
- добирати систему принципів, методів, прийомів, корекційних засобів навчання і виховання дорослих різних вікових категорій, які мають порушення психофізичного розвитку;
- здійснювати диференціацію та індивідуалізацію навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих; розробляти оптимальні "освітні маршрути" для осіб з особливими потребами (відповідно до нозології);
- забезпечувати спеціальні умови для навчання; дотримуватись правил ергономічності освітнього процесу; забезпечувати вільний доступ до інфраструктури закладу освіти з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;
- сприяти усуненню основних бар'єрів, які мають місце в навчанні дорослих з особливими потребами; сприяти їхній соціальній підтримці, орієнтації й адаптації в сучасних соціально-економічних умовах;
- сприяти розвитку активної життєвої позиції дорослих з особливими потребами в процесі освіти;

Soft skills (т. зв. "м'які навички", "соціальні навички", "універсальні навички" чи "навички успішності"): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальної; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та форми контролю, Бали
Змістовий модуль 1. <i>Сутність андрагогіки як науки. Методологічні засади корекційної андрагогіки</i>						

Тема 1. Корекційна андрагогіка в системі педагогічних наук. Основні категорії корекційної андрагогіки. Етапи її розвитку (наукові засади; предмет, принципи та методи досліджень у галузі андрагогіки)	17	2	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО макс. кількість балів за практичне заняття – 10
Тема 2. Доросла людина з особливими потребами як суб'єкт навчання (поняття дорослості; вікова періодизація; динаміка життєвої проблематики дорослої людини з особливими потребами і її взаємозв'язок з освітою)	17	2	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 3. Освіта дорослих в Україні та світі. Принципи навчання дорослих з порушеннями психофізичного розвитку. Освіта як системоутворювальний чинник професійної реабілітації дорослих осіб з інвалідністю	15		2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 4. Концепція розвитку неформальної освіти дорослих в Україні. Освітні послуги у сфері неформальної освіти дорослих з особливими потребами	15		2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Разом за модулем 1	64	4	8	48	4	40
Змістовий модуль 2. <i>Організація сучасної андрагогічної практики. Освіта та суспільна зайнятість осіб з психофізичними порушеннями</i>						
Тема 5. Специфіка освіти в дорослому віці. Форми навчання дорослих (індивідуальна, групова, колективна); самоосвіта дорослої людини. Методи, прийоми, корекційні засоби навчання і виховання дорослих різних вікових категорій, які	17	2	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10

мають порушення психофізичного розвитку						
Тема 6. Диференціація та індивідуалізація навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих. "Освітні маршрути" для осіб з особливими потребами (відповідно до нозології)	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 7. Психолого-педагогічний, реабілітаційний супровід навчання дорослих осіб маломобільних груп (за нозологіями) в інтегрованому та інклюзивному освітньому середовищі	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 8. Студентська молодь з особливими потребами. Інклюзивне навчання студентів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти	13		2	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 9. Соціальна реабілітація окремих категорій осіб з особливими потребами. Андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями)	13		2	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 10. Спеціальні умови навчання та життєдіяльності людей з особливими потребами. Адаптоване ергономічне середовище для осіб з особливими потребами	13		2	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Разом за модулем 2	86	6	12	62	6	60
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						
ІНДЗ						
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього

процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота базується на самостійній пізнавальній діяльності здобувачів освіти, стимулює проблемний, дискусійний характер навчання, підвищує творчу активність здобувачів освіти у процесі оволодіння професійними й загальноосвітніми знаннями. Головна мета самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти – навчитися індивідуально здобувати, оновлювати, поповнювати знання, плідно використовувати їх під час навчання та в подальшій професійній діяльності. Самостійна робота здобувачів освіти базується на принципах розвиваючого навчання, відбувається без безпосередньої участі викладача, але під його керівництвом. У процесі самостійної роботи реалізується основна функція навчального процесу – одержання здобувачем освіти максимального обсягу знань, їх закріплення і перетворення у стійкі вміння і навички. Завдяки самостійній роботі здобувачі освіти набувають також здатність: більш чітко й усвідомлено проявляти мотивацію й цілеспрямованість у набутті знань; виховувати в собі самоорганізованість, самоконтроль та інші особистісні якості; заповнювати "інформаційний вакуум" необхідними науковими знаннями; позбутися так званого "явища вторинної неграмотності", зокрема, невміння осмислено читати, аналізувати отриману інформацію, робити власні висновки; формувати мовну компетентність; набувати навичок самостійної роботи для майбутньої професійної діяльності: брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, виходити з кризових ситуацій.

Під час вивчення ОК "Корекційна андрагогіка" здобувачам освіти пропонуються найбільш ефективні форми самостійної роботи: робота з навчальною, науковою, науково-популярною та довідковою літературою; підготовка творчих відповідей на запитання; опрацювання проблемних питань; підготовка доповідей, конспектів, тематичних розвідок, анотацій, рефератів; написання есе; робота з бібліографією; складання тематичних таблиць, схем тощо.

Виконання завдань самостійної роботи перевіряються на практичних заняттях.

Завдання:

1. Підготуйте доповідь на тему: "Завдання корекційної андрагогіки".
2. Опрацювати тематичний словник основних дефініцій курсу.
3. Підготуйте тематичну розвідку : "Порівняння педагогічної й андрагогічної моделей навчання".
4. Назвіть й охарактеризуйте етичні норми спілкування з дорослими особами з інвалідністю різних нозологій.
5. Дайте розширену відповідь на запитання: У чому полягає значення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у вирішенні завдань корекційної андрагогіки ?
6. Складіть бібліографію нормативної бази, яка регулює права осіб із психофізичними

порушеннями.

7. Ознайомтеся з роботою реабілітаційного центру для дорослих з порушеннями психофізичного розвитку і опишіть свої враження у формі есе.
8. Розробіть корекційну програму для дорослих з порушеннями психофізичного розвитку.
9. Проаналізуйте Доповідь ЮНЕСКО "Освіта для 21 століття", на основі якої формулюються завдання освіти для осіб з інвалідністю. Складіть конспект.
10. Складіть тематичну таблицю: "Навчання дорослих: основні організаційні форми та технології".
11. Підготуйте доповідь на тему: "Типові форми зайнятості осіб з інвалідністю із психічними захворюваннями та розумовою відсталістю у зарубіжних країнах".
12. Заповніть тематичну таблицю "Складові елементи абілітації/реабілітації дорослих із порушеннями опорно-рухового апарату в Україні":

складова	зміст
психологічна	
медична	
фізична	
фізкультурно-спортивна	
трудова	
професійна	

13. Підготуйте реферат на тему: "Діяльність Українського товариства сліпих (УТОС)".
14. Проаналізуйте сучасне програмно-апаратне забезпечення, яке використовується в освіті, процесі абілітації/реабілітації, професійній підготовці та організації трудової діяльності осіб із порушеннями зору.
15. Підготуйте тематичну розвідку на тему: "Діяльність вишів Європи та США з питань доступності архітектурного середовища для студентів та інших осіб з обмеженими фізичними можливостями".
16. З відповідної літератури випишіть і проаналізуйте організаційно-технічні вимоги для освітніх установ щодо створення доступного середовища для осіб з психофізичними порушеннями.
17. Розробіть власні пропозиції щодо покращення адаптованого середовища освітніх установ.
18. Проаналізуйте головні причини незначної кількості молоді з інвалідністю у вишах такі як страх перед непристосованістю до соціального середовища, незабезпеченість безбар'єрного доступу, відсутність спеціально адаптованого громадського транспорту для перевезення маломобільних верств населення, спеціальних пристроїв і оснащення у вишах, нерозробленість методики викладання для студентів з особливими потребами.
19. Заповніть тематичну таблицю: "Основні складові функціонально-планувального аспекту закладу освіти та їхнє забезпечення":

Функціональна складова приміщення	Забезпечення
організація основних груп приміщень	
організація технічних приміщень	

комунікації між приміщеннями	
зв'язок будівлі з зовнішнім середовищем вишу	

20. Підготуйте опис програмно-апаратного забезпечення для проведення корекції порушень сурдологопедичного характеру:
  - експертний програмний комплекс "Лонгїтюд". Призначення: ...;
  - інноваційна здоров'язберігаюча програмна технологія "Цицерон. ЛОГО діакорр 1". Призначення: ...;
  - універсальний діагностико-слухо-мовленнєвий прилад-тренажер "Глобус". Призначення: ...;
  - програмно-дидактичний комплекс інтерактивних ігор та поліграфічних матеріалів "Логомір". Призначення: ...;
  - збірник інтерактивних ігор "Звуковий калейдоскоп". Призначення: ...;
  - Комп'ютерний тренажер "Дельфа – 130". Призначення: ...;
  - Комп'ютерний тренажер "Дельфа – 142". Призначення: ... .
21. Підготувати презентацію інтернет-видань, газет і журналів, що розраховані на осіб з особливими потребами.
22. Підготувати доповідь, в якій розкрити та представити приклади активних форм і методів навчання дорослих (елементи інтерактивної технології).
23. Підібрати матеріали з формування позитивної мотивації до навчання у дорослих з порушеннями психофізичного розвитку (література, художні та документальні фільми, ролики, мотивуючі лекції тощо).
24. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з мовленнєвими порушеннями в системі професійного навчання та вищої освіти.
25. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих із мовленнєвими порушеннями.
26. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з порушенням зору в системі професійного навчання та вищої освіти.
27. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих сліпих та слабозорих.
28. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з порушенням слуху в системі професійного навчання та вищої освіти.
29. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих із порушенням слуху.
30. Скласти анкету, на основі якої можна було б визначити ставлення дорослих з психофізичними порушеннями до подальшої освіти.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента "Корекційна андрагогіка" здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно "Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки". Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Корекційна андрагогіка» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Теми, що виносяться на залік з ОК «Корекційна андрагогіка»

1. Корекційна андрагогіка в системі педагогічних наук. Основні категорії корекційної андрагогіки. Етапи її розвитку (наукові засади; предмет, принципи та методи досліджень у галузі андрагогіки).
2. Доросла людина з особливими потребами як суб'єкт навчання (поняття дорослості; вікова періодизація; динаміка життєвої проблематики дорослої людини з особливими потребами і її взаємозв'язок з освітою).
3. Освіта дорослих в Україні та світі. Принципи навчання дорослих з порушеннями психофізичного розвитку. Освіта як системоутворювальний чинник професійної реабілітації дорослих осіб з інвалідністю.
4. Концепція розвитку неформальної освіти дорослих в Україні. Освітні послуги у сфері неформальної освіти дорослих з особливими потребами.
5. Специфіка освіти в дорослому віці. Форми навчання дорослих (індивідуальна, групова, колективна); самоосвіта дорослої людини. Методи, прийоми, корекційні засоби навчання і виховання дорослих різних вікових категорій, які мають порушення психофізичного розвитку.
6. Диференціація та індивідуалізація навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих. "Освітні маршрути" для осіб з особливими потребами (відповідно до нозології).
7. Психолого-педагогічний, реабілітаційний супровід навчання дорослих осіб маломобільних груп (за нозологіями) в інтегрованому та інклюзивному освітньому середовищі.
8. Студентська молодь з особливими потребами. Інклюзивне навчання студентів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти.
9. Соціальна реабілітація окремих категорій осіб з особливими потребами. Андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями).
10. Спеціальні умови навчання та життєдіяльності людей з особливими потребами. Адаптоване ергономічне середовище для осіб з особливими потребами

VI. Шкала оцінювання
Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань,

	використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
5-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
3-4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1-2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Аніщенко, О. (2019). Концепція розвитку неформальної освіти дорослих в Україні. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, 1(15), 20-39. [https://doi.org/10.35387/od.1\(15\).2019.20-39](https://doi.org/10.35387/od.1(15).2019.20-39)
2. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. К., 2011.
3. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) / упор. Б.Г. Чижевський, В.П. Головінов, Є.В. Красняков, М.М. Шевченко. К. : Парламентське видавництво, 2013. 376 с.

4. Засенко В., Колупаєва А. Діти з особливими потребами: пріоритетні напрями державної політики України в галузі освіти, соціального захисту й охорони здоров'я. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 3 (71). С. 20-29.
5. Кемкіна В.І. Проблема психофізичного розвитку дорослих сліпих та корекція їх стану засобами ігрової діяльності. *Педагогіка та психологія*. 2011. № 12. С. 38-41.
6. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 2 (70). С. 7-18.
7. Колупаєва А.А. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 3 (71). С. 7-13.
8. Коляденко Н.В. Особливості організаційно-методичного забезпечення професійного навчання інвалідів : *Професійне навчання безробітних на виробництві (організаційно-методичний аспект)* : навч. посіб / За заг. ред. Л.М. Капченка. К. : ІПК ДСЗУ, 2009. С. 66-76.
9. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи : збірник наукових статей / [кол. авторів]; за ред. Кременя В. Г., Ничкало Н. Г.; укл. Аніщенко О. В., Лук'янова Л. Б. К. : Знання України, 2018. 616 с.
10. Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник. К.; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. 108 с.
11. Лук'янова, Л.Б. (2017). Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід. ГС «Українська асоціація освіти дорослих». К.: ТОВ «ДКС-Центр». 147 с.
12. Лук'янова, Л.Б. (2016). Концепція розвитку освіти дорослих в Україні (друге видання). ШООД НАПН України. К. : ТОВ «ДКС-Центр». 24 с.
13. Лук'янова, Л.Б., Аніщенко, О.В., Москаленко, А.М. (2019). Концепція розвитку освіти дорослих в Україні. Проект (рукопис). ГС «Українська асоціація освіти дорослих». К. 35 с. URL: <http://www.uaod.org.ua/>
14. Малишевська І. Право на вищу освіту осіб з особливими освітніми потребами та інвалідністю у законодавстві України. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2015. № 2. С. 27-34.
15. Марчук А. В. Андрагогіка : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
16. Мірошніченко В. Історичні витоки сучасного італійського тьюторства в системі освіти дорослих. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 2. С. 35-36.
17. Нетьосов С.І. Інформаційно-комунікаційні технології – засіб соціалізації осіб з глибокими вадами зору. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015, т. 46. № 2. С. 132-138.
18. Нетьосов С.І. Корекційна андрагогіка : навч.-метод. рекомендації. [для студентів факультету психології ДНУ ім. Олесь Гончара]. Д., 2016. 40 с.
19. Нетьосов С., Актуальні проблеми вивчення дисципліни «Корекційна андрагогіка» *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2017. № 3. С. 59-68.
20. Освіта дорослих – регіональний розвиток: досвід, виклики, стратегії : Зб. матеріалів Форуму до Міжнародних днів освіти дорослих у Запорізькій області (м. Запоріжжя, 6 жовтня 2016 р.) [кол. авторів]. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького. 142 с.
21. Освіта впродовж життя: соціальні запити, сучасні виклики та пріоритети в реалізації : матеріали конференції. К., 22 березня 2018 року. К., 2018. 181 с.
22. Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, О. В. Ковбасюка; НАПН України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. К. : Основа, 2014.
23. Освіта дорослих : термінологічний словник / Лариса Лук'янова, Олена Аніщенко. К.; Ніжин : Видавець Лисенко М. М., 2014. 125 с.
24. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді : [Навчальний посібник]. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 162 с.

25. Прийма, С.М. Тенденції розвитку систем відкритої освіти дорослих в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2015. Вип. 2. С. 51-60.
26. Протасова Н.Г. Теоретико-методичні основи функціонування післядипломної освіти педагогів в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.01 "Теорія та історія педагогіки". К., 1999. 433 с.
27. Система центрів соціальної реабілітації дітей з інвалідністю в Україні. К. : НТІ "Інститут соціальної політики", 2012.
28. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
29. Тимчук Л. І. Становлення та розвиток андрагогіки як теорії і практики освіти дорослих в Україні (кінець XIX–XX століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: 13.00.01. Тернопіль, 2016. 38 с.
30. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології: [монографія]. К. : МП Леся, 2009. 484 с.

Інформаційні (Інтернет) ресурси

1. <http://www.cippe.edu-ua.net/akt.htm> – дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті
2. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки
3. www.narodnaosvita.kiev.ua/vihysku/9/statti/priyma.htm. 8. www.nbu.gov.ua – сайт бібліотеки ім.В. Вернадського
4. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України і Росії.
5. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в Інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
6. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
7. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання
8. Закон України "Про вищу освіту". [Електронний ресурс]. Режим доступу : <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>.
9. Індекс інклюзії [Електронний ресурс] : Всеукраїнський фонд "Крок за кроком". Режим доступу: http://ussf.kiev.ua/ie_index_inclusion/
10. Конвенція про права осіб з інвалідністю [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
11. Лук'янова, Л.Б., Аніщенко, О.В., Москаленко, А.М. (2019). Концепція розвитку освіти дорослих в Україні. Проект (рукопис). ГС "Українська асоціація освіти дорослих". К. 35 с. URL: <http://www.uaod.org.ua/>
12. Національний круглий стіл з питань законодавчого забезпечення освіти дорослих в Україні (5 листопада 2019 р., м. Київ). URL: <http://ipood.com.ua/novini/nacionalniy-krugliy-stil-z-pitan-zakonodavchogo-zabezpechennya-rozvitku-osviti-doroslih-v-ukran/>
13. Національний план дій щодо зайнятості молоді – 2025 (2018). URL: <http://careerhub.in.ua/wp-content/uploads/2018/11/NAP-2025.pdf>
14. Прийма С.М. Андрагогіка в системі наук про навчання і освіту людини: етапи становлення та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / С.М. Прийма. Режим доступу: www.narodnaosvita.kiev.ua/vihysku/9/statti/priyma.htm
15. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини (2015). Указ Президента України від 25.08.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>
16. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми "Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів" на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 р. No245-р. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=2441749838>

17. Рекомендації методологічного семінару "Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи" (2018). (15 листопада 2018 р., м. Київ). Проект. Наук. ред. Лук'янова Л.Б., Ничкало Н.Г.; упорядн. Аніщенко О.В.; НАПН України. К.: НТУ, 2018. 12 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/712507/>
18. Стратегія державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року (2018). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 10-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-derzhavnoyi-politiki-z-pitan-zdorovogo-ta-aktivnogo-dovgolittya-naselennya-na-period-do-2022-roku>
19. Фонд соціального захисту інвалідів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ispf.gov.ua/UserFiles/File/2016%20statustuka%20soc%20zahist%20invalid.pdf>